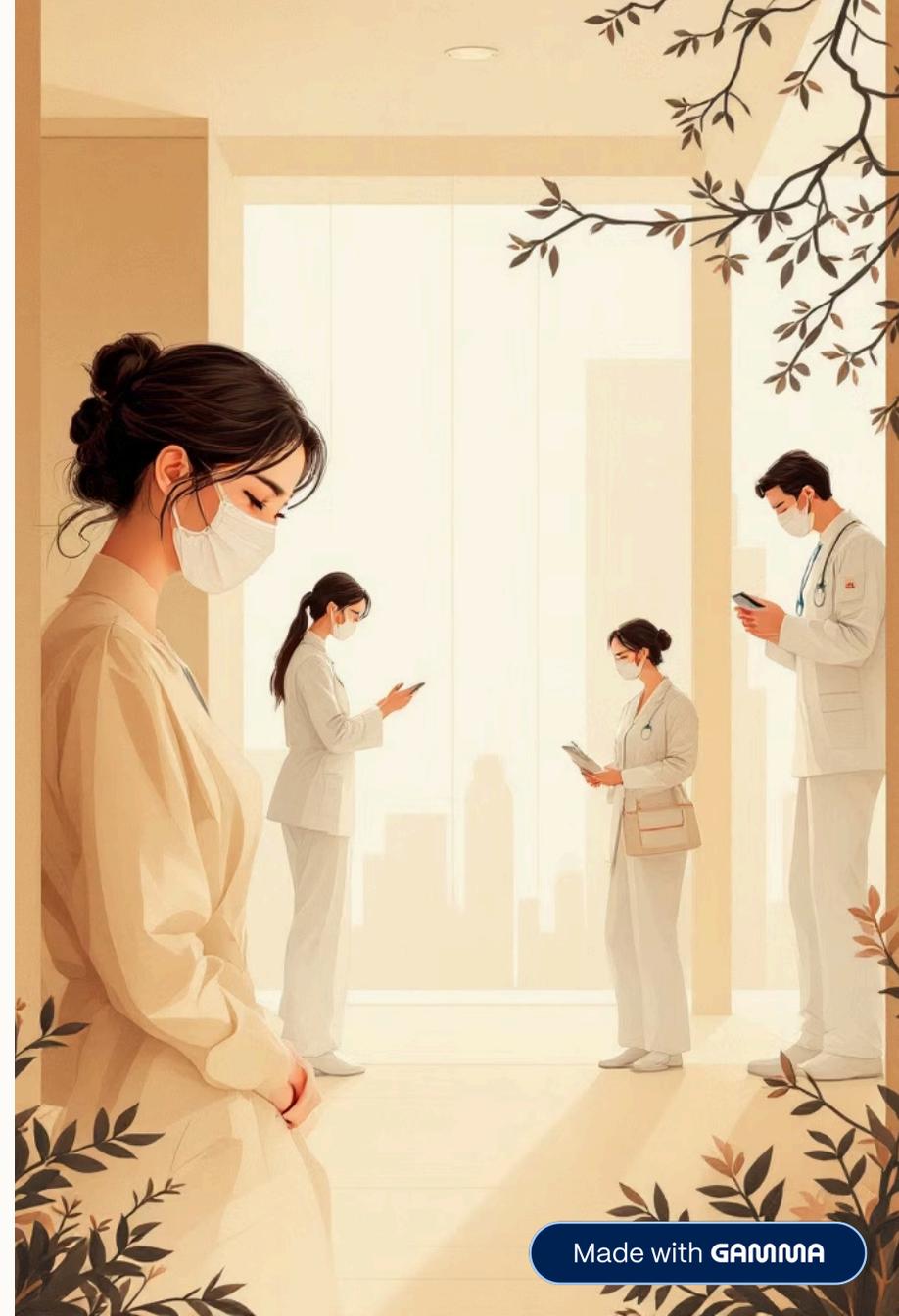

Домедична допомога в екстремальних ситуаціях та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях

Навчальна презентація для студентів медичного коледжу

Викладач: Пелих Яна Анатоліївна

Актуальність теми

У сучасному світі надзвичайні ситуації та екстремальні події стають все більш поширеними явищами. Природні катаклізми, техногенні аварії, епідемії та соціально-політичні кризи створюють нові виклики для системи охорони здоров'я.

Медичні працівники є першою лінією захисту в таких ситуаціях. Вміння надавати кваліфіковану домедичну допомогу, організувати медичний захист населення та діяти в умовах обмежених ресурсів - це незамінні компетенції сучасного медичного фахівця.

Практична значимість

Знання принципів надання домедичної допомоги може врятувати життя в перші хвилини до прибуття професійної медичної допомоги

Професійна підготовка

Розуміння механізмів медичного захисту населення формує комплексний підхід до розв'язання проблем громадського здоров'я

Громадська відповідальність

Медичні працівники мають бути готові до виконання своїх обов'язків в будь-яких умовах, захищаючи здоров'я та життя людей

Надзвичайна ситуація: визначення та характеристика

Згідно з Законом України "Про захист населення від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру", надзвичайна ситуація (НС) - це порушення нормальних умов життєдіяльності людей на об'єкті, території чи акваторії, спричинене аварією, катастрофою, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, великою загрозою для життя і здоров'я людей, для навколишнього природного середовища, для матеріальних цінностей.

Природні НС

- Землетруси, зсуви, обвали
- Повені, селеві потоки
- Урагани, смерчі, тайфуни
- Лісові та степові пожежі
- Посухи, посівні засухи
- Епідемії, епізоотії

Техногенні НС

- Аварії на хімічно небезпечних об'єктах
- Радіаційні випромінювання
- Пожежі, вибухи
- Транспортні катастрофи
- Аварії комунальної інфраструктури
- Забруднення довкілля

Соціально-політичні НС

- Масові заворушення
- Терористичні акти
- Військові конфлікти
- Економічні кризи
- Гуманітарні кризи
- Міграційні кризи

Надзвичайні ситуації класифікуються за масштабом (об'єктова, місцева, регіональна, державна, транскордонна) та за ступенем безпеки (умовно небезпечна, небезпечна, надзвичайно небезпечна).

Екстремальні ситуації: сутність та особливості

Екстремальна ситуація - це особливий стан, який характеризується різким порушенням умов нормальної життєдіяльності, загрозою життю і здоров'ю людей, необхідністю прийняття негайних рішень та виконання незвичних дій в умовах обмеженого часу та ресурсів.

На відміну від надзвичайних ситуацій, які мають юридичне визначення та вимагають оголошення особливого стану, екстремальні ситуації можуть виникати в повсякденному житті та не завжди супроводжуються масштабними наслідками.

Нестандартність

Екстремальні ситуації виникають несподівано, розвиваються швидко, вимагають негайного реагування

Обмежений час

Рішення потрібно прийняти швидко, часто без можливості детального аналізу всіх факторів

Загроза життю

Присутня реальна небезпека для життя, здоров'я, майна людини або групи людей

Дефіцит ресурсів

Обмеженість матеріальних засобів, медичного обладнання, персоналу для надання допомоги

Домедична допомога: основне визначення

Домедична допомога - це комплекс невідкладних терапевтичних та профілактичних заходів, які надаються потерпілому до прибуття медичного персоналу або доставлення його до медичного закладу.

Це проміжний етап між моментом ураження (травмування, захворювання, отруєння) та початком кваліфікованої медичної допомоги в медичному закладі.

Невідкладність

Допомога надається негайно, без відкладення

Первинна

Має характер первинної медичної допомоги

Транспортна

Включає медичний супровід під час транспортування

Домедична допомога може надаватися як професійними медичними працівниками (фельдшери, медсестри, лікарі швидкої медичної допомоги), так і громадянами, які мають відповідні знання та навички. В Україні система домедичної допомоги є складовою частиною єдиної державної системи медичного забезпечення населення в надзвичайних ситуаціях.

Основні принципи домедичної допомоги

Ефективна домедична допомога базується на чіткому дотриманні основних принципів, які забезпечують максимальну виживальність та мінімізацію наслідків для потерпілого.

01

Безпека надаючого допомогу

Перш ніж надавати допомогу потерпілому, необхідно переконатися у власній безпеці та безпеці оточуючих. Оцінка обстановки, усунення джерела небезпеки, використання засобів індивідуального захисту.

03

Пріоритетність втручань

Починаємо з найбільш пріоритетних заходів: підтримка прохідності дихальних шляхів, дихання, кровообігу. Далі - контроль крововтрати, лікування травм.

05

Психологічна підтримка

Спокійна поза, впевнений голос, пояснення дій потерпілому. Забезпечення психологічного комфорту, зменшення страху та паніки.

02

Швидка оцінка стану

Швидкий візуальний огляд, перевірка свідомості, дихання, пульсу. Виявлення життєзагрожуючих станів, які потребують негайного втручання.

04

Акуратність та обережність

Усі маніпуляції виконуються обережно, без зайвого болю та травмування. Особливо при підозрі на ураження хребта та кістково-м'язової системи.

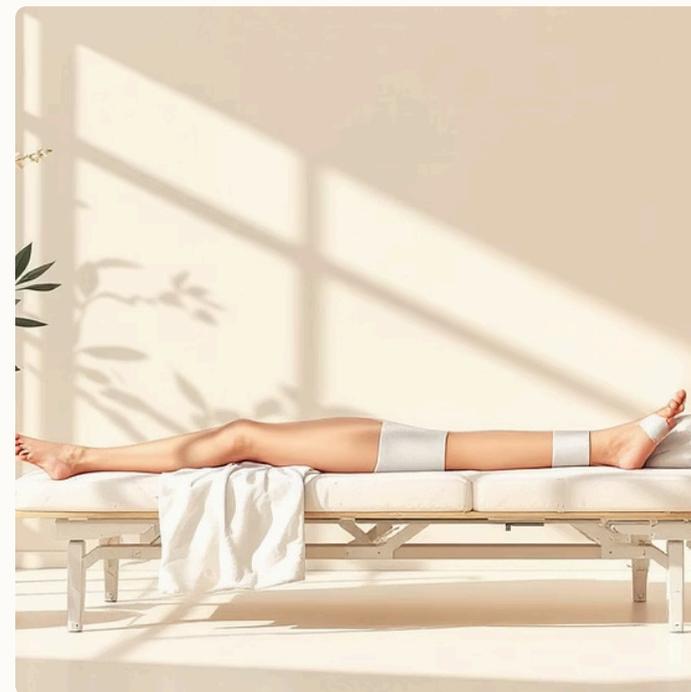
06

Виклик професійної допомоги

Негайний виклик швидкої медичної допомоги (103) або служб екстреної допомоги (112). Постійний моніторинг стану до прибуття професіоналів.

Домедична допомога при ураженнях

Ураження в надзвичайних ситуаціях можуть бути різноманітними. Знання алгоритмів надання допомоги при основних видах уражень є обов'язковим для медичного персоналу.

Кровотеча та крововтрата

Принципи: Припинення кровотечі прямим тиском на рану, накладанням давлячої пов'язки, пальцевим притиском артерій. При артеріальній кровотечі - максимально швидке зупинення.

Дії: Очистити край ранки, накласти стерильну марлю, прижати рукою. При неефективності - накласти джгут вище рани (позначити час накладання).

Опіки

Принципи: Зупинити вплив термічного чинника, охолодити опечіну, запобігти вторинній травмі. Не всмоктувати речовини через шкіру.

Дії: Зняти одяг з ураженої ділянки (не зривати прилиплі частини), охолодити холодною водою 15-20 хвилин, накласти стерильну суху пов'язку. Не мазати олією, кремами, не проколювати пухирі.

Травми кісток та суглобів

Принципи: Іммобілізація ураженої кінцівки в положенні, яке було після травмування. Забезпечення спокою, профілактика травматичного шоку.

Дії: Накласти шину, фіксуючи два суглоби вище і нижче перелому. При закритому переломі - не намагатися вправити кістки. При відкритому - обробити край ранки.

Ураження хребта

Категорично заборонено піднімати, садити потерпілого. Транспортування тільки на рівній поверхні, укладання на спину з фіксацією голови. Найменший рух може призвести до пошкодження спинного мозку.

Ураження грудної клітки

Забезпечити вільне дихання, усунути пневмоторакс (герметизувати рану), іммобілізувати при переломах ребер. Позиція - напівсидячій або лежачи з підвищеним головним кінцем.

Хімічні ураження

Негайне промивання проточною водою 15-20 хвилин, зняття забрудненого одягу, нейтралізація хімічних речовин відповідно до типу речовини. Профілактика всмоктування через шкіру.

Медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях

Медичний захист населення - це система заходів, спрямованих на запобігання ураженню людей у надзвичайних ситуаціях, зменшення масштабів ураження, захист здоров'я та життя населення.

Запобігання

Профілактичні заходи, моніторинг небезпечних факторів, підготовка населення

Захист

Укриття в захисних спорудах, використання засобів індивідуального захисту

Лікування

Надання медичної допомоги, реабілітація, дезінфекція

Основні заходи медичного захисту

- Створення та утримання захисних споруд (протирадіаційних укриттів, протиавіаційних сховищ)
- Забезпечення населення засобами індивідуального захисту (протигазами, респіраторами, захисним одягом)
- Проведення санітарної обробки людей та дезактивації територій
- Організація медичного контролю за станом здоров'я населення
- Створення медичних запасів та резервів ліків
- Проведення вакцинацій та хіміопрофілактики
- Медична експертиза та дозиметричний контроль

Медичний захист організується державою через систему цивільної оборони та Міністерства охорони здоров'я. Координація дій здійснюється на всіх рівнях - від місцевого до державного.

Засоби медичного захисту

Засоби медичного захисту поділяються на індивідуальні та колективні. Вони призначені для захисту органів дихання, шкіри та слизових оболонок від дії небезпечних факторів надзвичайних ситуацій.

Протигази

Захищають організм від отруйних речовин, біологічних аерозолів, радіоактивних частинок через органи дихання

Респіратори

Захищають від пилу, аерозолів, частинок, не містять фільтрів для газів

Захисний одяг

Легкий протихімічний одяг, прорезинені костюми, захищають шкіру від рідких отруйних речовин

1

Індивідуальний протихімічний пакет (ІПП-8, ІПП-11)

Містить антидоти, протипожежні засоби, медичні матеріали для первинної обробки ран, засоби захисту органів дихання

2

Аптечка індивідуальна (АІ-2)

Набір медичних матеріалів для надання першої допомоги: бинти, марля, жгути, перекис водню, йод, анальгетики

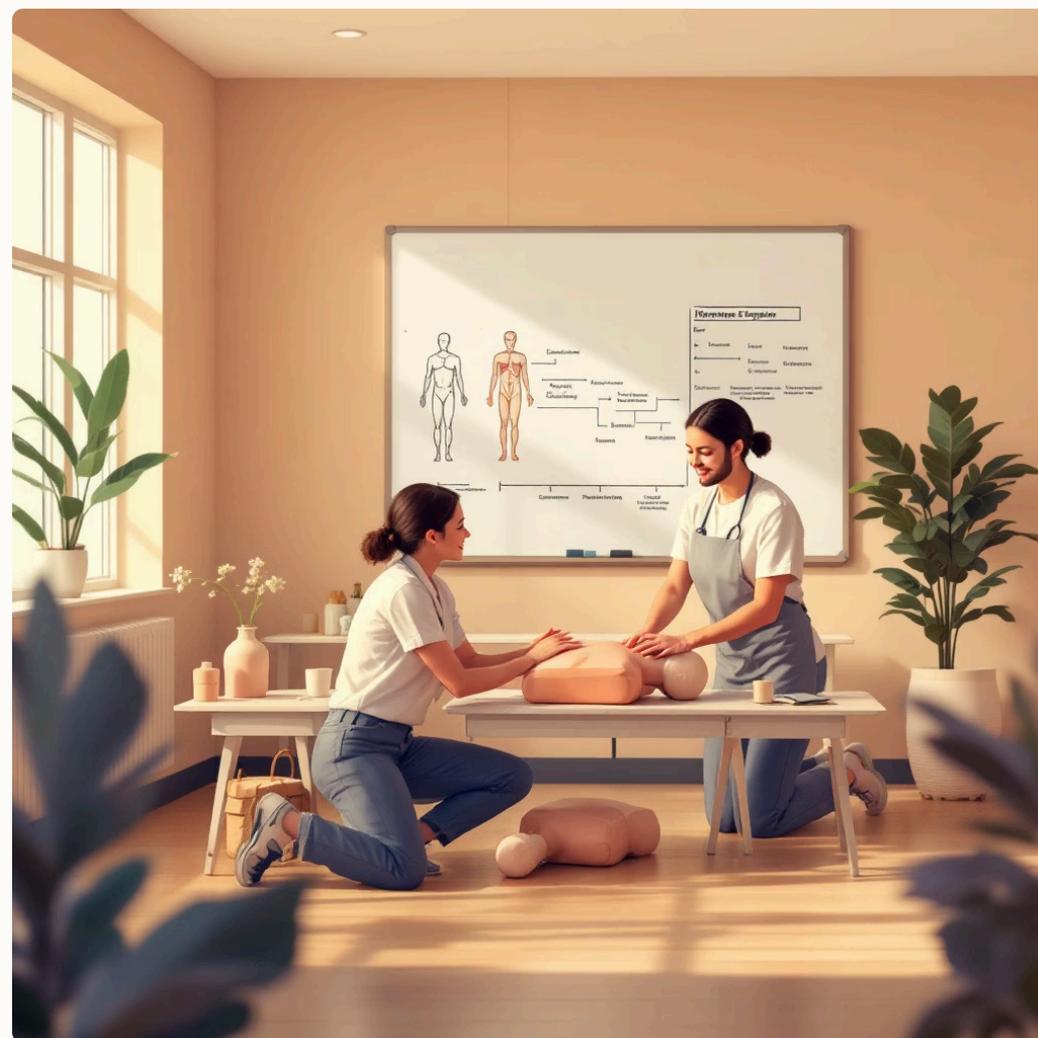
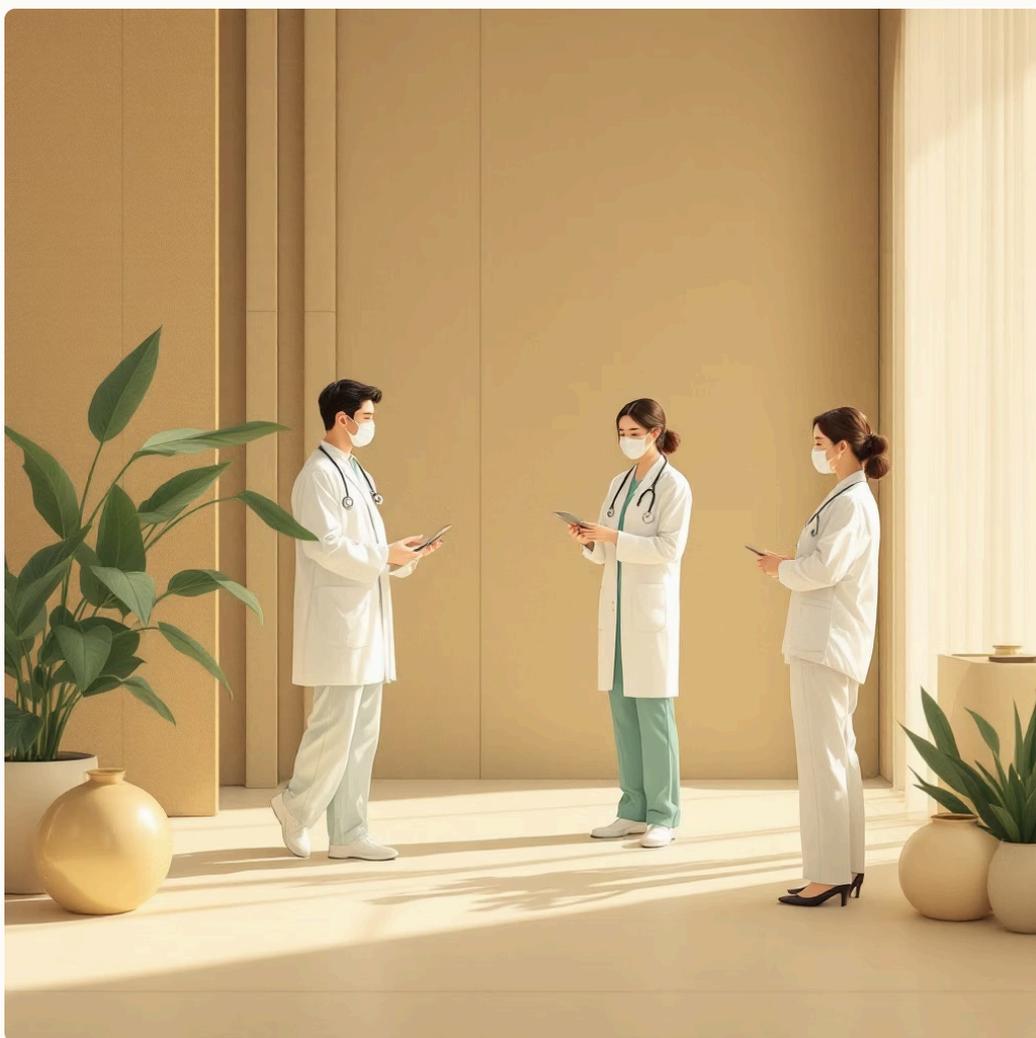
3

Колективні засоби захисту

Захисні споруди, фільтровентиляційні установки, санітарні шлюзи, душові установки для обробки людей

Правильне зберігання, обслуговування та використання засобів медичного захисту є запорукою їх ефективності. Персонал повинен регулярно проходити навчання та тренування з використання цих засобів.

Висновки

Домедична допомога та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях є невід'ємною частиною системи охорони здоров'я. Знання та вміння надавати кваліфіковану допомогу в екстремальних умовах - це професійна обов'язковість кожного медичного працівника.

Домедична допомога врятує життя
Швидка та правильна домедична допомога в перші хвилини після ураження є вирішальним фактором виживання та зменшення наслідків для потерпілого

Системний підхід до захисту
Медичний захист населення вимагає комплексного підходу: від профілактики через підготовку до надання допомоги та реабілітації

Постійна підготовка
Медичні працівники повинні систематично підвищувати кваліфікацію, проходити тренінги, відпрацьовувати навички надання допомоги в надзвичайних ситуаціях

Рекомендація для студентів: Активно вивчайте матеріали з надзвичайних ситуацій, відпрацьовуйте практичні навички домедичної допомоги, знайомтеся з правилами використання засобів медичного захисту. Ваші знання та вміння можуть врятувати життя!